

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

Mūkusalas iela 41, Rīga, LV - 1004, tālr. 67358065, fakss 67358060, e-pasts info@jaunatne.gov.lv, www.jaunatne.gov.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

Nr. 1-58/1

07.02.2024

ĒTIKAS KODEKSS

Izdots saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72. panta pirmās daļas 2. punktu

I. Vispārīgie noteikumi

1. Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras (turpmāk — Aģentūra) ētikas kodekss (turpmāk — Ētikas kodekss) nosaka ierēdņu un darbinieku (turpmāk — nodarbinātais) profesionālās ētikas pamatprincipus, uzvedības pamatprincipus, ētikas pamatprincipus komunikācijā ar lobētājiem, kā arī profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipu izvērtēšanas kartību.
2. Ētikas kodeksā lietotie termini:
 - 2.1. vadība - Aģentūras direktors, departamentu direktori un nodaļu vadītāji;
 - 2.2. privātpersona – fiziskas personas vai privāto tiesību juridiskās personas, kas juridiskas personas statusu iegūst ar brīdi, kad tās ir reģistrētas publiskā reģistrā;
 - 2.3. lobētājs - privātpersona, kura pēc savas iniciatīvas savās vai citu privātpersonu interesēs sazinās ar nodarbināto vai Aģentūru, lai ietekmētu lēmumu izstrādi vai pieņemšanu, un šī saziņa neizriet no normatīvajos aktos noteiktajām lēmumprojektu saskaņošanas un sabiedrības līdzdalības nodrošināšanas procedūrām.
3. Ētikas kodeksa mērķis ir iedibināt augstus uzvedības standartus, uzlabot Aģentūras darba kultūru, veicināt nodarbināto likumīgu un godprātīgu darbību sabiedrības interesēs, palielināt informācijas atklātības un lēmumu pieņemšanas procesu godprātīgumu un tādejādi vairo sabiedrības uzticību Aģentūrai un valsts amatpersonām.
4. Ētikas kodeksa iekļautie ētikas un uzvedības principi, normas un ieteikumi ir saistoši Aģentūras nodarbinātajiem neatkarīgi no ieņemamā amata, darba vai civildienesta attiecību ilguma, ka arī neatkarīgi no tā, vai Aģentūra ir nodarbinātā vienīgā darba vieta vai arī viņš strādā vēl pie cita darba devēja.
5. Aģentūras vadība ar savu rīcību un darba organizāciju veicina Ētikas kodeksa principu un normu ievērošanu.
6. Situācijās, kas nav minētas Ētikas kodeksā, Aģentūras nodarbinātais rīkojas saskaņā ar vispārējām uzvedības normām.

II. Vērtības un ētikas pamatprincipi

7. Aģentūras nodarbinātais īsteno šajā punktā minētajās vērtībās balstītus ētikas pamatprincipus:
 - 7.1. tiesiskums un objektivitāte:

- 7.1.1. nodarbinātajam ir augsta tiesiska apziņa, nodarbinātā lēmumi un rīcība atbilst normatīvajiem aktiem un vispārējiem tiesību principiem;
- 7.1.2. nodarbinātais, sagatavojot vai pieņemot lēmumus, ņem vērā tikai objektīvu informāciju, pamatojas uz pārbaudītiem faktiem, to godprātīgu interpretāciju un argumentāciju;
- 7.1.3. nodarbinātais rīkojas bez personiskas ieinteresētības un nepieļauj interešu konflikta rašanos un atturas no darbībām, kas varētu ietekmēt lēmuma pieņemšanu un diskreditētu Aģentūru;
- 7.1.4. nodarbinātais savu profesionālo darbību veic un lēmumus pieņem neatkarīgi no piederības politiskajām partijām, biedrībām un nodibinājumiem;
- 7.2. profesionalitāte un efektivitāte:
 - 7.2.1. izmanto un attīsta darbā nepieciešamās kompetences, prasmes un zināšanas, pārņem nozares un privātā sektora labo praksi un starptautisko pieredzi;
 - 7.2.2. ir mērķtiecīgs un orientēts uz rezultātu;
 - 7.2.3. strādā efektīvi, izvirzīto mērķi un kvalitatīvu rezultātu sasniedzot ar iespējami maziem resursiem;
 - 7.2.4. rīcība, lēmumi un viedokļi ir pamatoti un izsvērti, balstīti situācijas analīzē, objektīvos faktos un datos;
 - 7.2.5. ir atvērts pārmaiņām un iesaistās jaunu pieeju un inovāciju izmantošanā;
 - 7.2.6. tiecas uz klientu izcilu apkalpošanu, lai ikkatrs saskarsmē ar Aģentūras nodarbināto būtu apmierināts ar saņemto pakalpojumu;
 - 7.2.7. tiecas mazināt administratīvo slogu un ievērot principu "konsultē vispirms";
- 7.3. godprātība:
 - 7.3.1. savus pienākumus pilda godprātīgi – godīgi, atklāti un patstāvīgi, ievērojot likumus, ētikas normas un citas saistošas prasības;
 - 7.3.2. pildot pienākumus, ievēro objektivitāti un neitralitāti (profesionālo neatkarību). Atturas no darbības, kuras dēļ nodarbinātā vai Aģentūras godprātība, objektivitāte, vai neitralitāte var tikt apšaubīta;
 - 7.3.3. nepieļauj nonākšanu interešu konflikta situācijā un laikus informē par personiskām interesēm vai citiem apstākļiem, kas var radīt personīgu ieinteresētību un traucēt godprātīgai pienākumu veikšanai;
 - 7.3.4. saskaņā ar noteikto kārtību informē (ceļ trauksmi) par iespējamiem pārkāpumiem, kurus novēro, pildot pienākumus. Cieņpilni izturas pret nodarbinātajiem, kas ceļ trauksmi;
 - 7.3.5. neatkarīgi no piederības kādai politiskai vai profesionālai organizācijai neitrāli izturas pret ikvienu personu;
 - 7.3.6. atbildīgi izturas pret darbā iegūtu ar likumu aizsargātu informāciju un izmanto to tikai darba vajadzībām;
- 7.4. atbildība:
 - 7.4.1. pienākumus pilda atbildīgi un rūpīgi, apzinoties, ka ar savu darbību ietekmē kopīgo Aģentūras darba rezultātu;
 - 7.4.2. spēj pieņemt skaidrus un pamatotus lēmumus un uzņemt atbildību par tiem;
 - 7.4.3. nodrošina lietderīgu, saimnieciski izdevīgu, produktīvu, efektīvu un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību;
 - 7.4.4. pārdomāti, pamatoti un taupīgi rīkojas ar nodokļu maksātāju naudu, valsts mantu un resursiem;
 - 7.4.5. spēj atzīt savas kļūdas un uzņemt atbildību par tām;
- 7.5. darbs sabiedrības labā:
 - 7.5.1. rīkojas sabiedrības interesēs, panākot iespējami lielu labumu valstij un sabiedrībai;
 - 7.5.2. orientējas uz cilvēku, apliecinot izpratni par iedzīvotāju (lietotāju, klientu) vajadzībām un iespējām, ievēro privātpersonu tiesības un tiesiskās intereses;

- 7.5.3. pildot pienākumus, ievēro tiesiskuma un politiskās neitralitātes principu, kā arī pamatojas uz profesionāliem kritērijiem neatkarīgi no savas politiskās pārliecības;
- 7.5.4. ievēro visu sabiedrības locekļu līdztiesīgumu, kā arī taisnīguma principu, rodot taisnīgus un samērīgus risinājumus;
- 7.5.5. veido sadarbībā, uzticībā un savstarpējā cieņā balstītas attiecības ar privātpersonām;
- 7.6. valsts ilgtspēja un sabiedrības labklājība:
 - 7.6.1. ar savu darbu sekmē valsts ilgtspējīgu attīstību un sabiedrības labklājību, nodrošinot labu mantojumu nākamajām paaudzēm;
 - 7.6.2. ņem vērā un prasmīgi līdzsvaro dažādu iesaistīto pušu, nozares un valsts kopējās intereses;
 - 7.6.3. veido pārdomātu un paredzamu valsts politiku nozarē un tiesisko regulējumu, vispusīgi izvērtējot ieguvumus, riskus un piemērošanu praksē;
 - 7.6.4. domā stratēģiski un elastīgi, spēj pielāgoties pārmaiņām sabiedrībā un globālajiem procesiem;
 - 7.6.5. sekmē Latvijas vērtību un tradīciju ievērošanu;
 - 7.6.6. uzkrāj zināšanas, mērķtiecīgi popularizē tās, īpaši to personu vidū, kurām tās visvairāk nepieciešamas;
- 7.7. atklāta un sabiedrībai pieejama valsts pārvalde:
 - 7.7.1. iesaistās, lai sabiedrībai ir viegli pieejama vispusīga, aktuāla un viegli uztverama informācija par Aģentūras darbu. Skaidro iecerētās darbības, pieņemto lēmumu būtību un ieguvumus no tiem;
 - 7.7.2. izvērtē, kāda Aģentūras rīcībā esoša vai tās radīta informācija būtu nozīmīga sabiedrībai, ierosina un sekmē šādas informācijas vispārpieejamības nodrošināšanu, vēlams, atvērto datu formā;
 - 7.7.3. dodot iespēju paust viedokli un ietekmēt lēmumus, kā arī nodrošina atgriezenisko saiti, izvērtējot līdzdalības rezultātus;
 - 7.7.4. pastāvīgi vērtē privātpersonu pieredzi, izzina un ņem vērā viņu vajadzības;
- 7.8. sadarbība:
 - 7.8.1. darbu Aģentūrā veic kā kopīgos mērķos balstītu komandas darbu, kas ietver saliedētību un saskaņotu rīcību;
 - 7.8.2. veido cieņā un koleģialitātē balstītas attiecības ar citiem nodarbinātajiem un iestādēm, izrāda iniciatīvu un elastību;
 - 7.8.3. ir atklāts pret citiem nodarbinātajiem un citām iestādēm, veicina savstarpēju komunikāciju un informācijas apmaiņu;
 - 7.8.4. iesaistās jautājumu risināšanā, kas skar vairākas struktūrvienības, iestādes vai nozares, ir atvērts sadarbības iniciatīvām ar citu jomu speciālistiem.

III. Vadības ētika

- 8. Papildus 7. punktā minētajiem pamatprincipiem vadība:
 - 8.1. veicina nodarbināto izpratni par Aģentūras vērtībām un ētisku rīcību;
 - 8.2. vienmēr rīkojas saskaņā ar tām prasībām, kuras pats izvirza padotajiem;
 - 8.3. skaidri formulē Aģentūras vai struktūrvienības darbības mērķus un prioritātes, kā arī attiecīgi struktūrvienības sasaisti ar iestādes mērķiem;
 - 8.4. spēj definēt un pārvērst darbībā Aģentūras attīstības stratēģisko vīziju un organizē Aģentūras vai struktūrvienības darbu tā, lai tiktu sasniegts plānotais rezultāts;
 - 8.5. veicina nodarbināto izpratni par Aģentūras misiju, mobilizē tos kopīgo interešu labā un veicina savstarpēju uzticību;
 - 8.6. veido darba vidi, kas balstīta atklātībā, līdzdalībā, profesionalitātē un cieņpilnā un vienlīdzīgā attieksmē;

- 8.7. veicina nodarbināto iesaistīšanos Aģentūras attīstībā, sekmē viņu profesionālo izaugsmi un iniciatīvu, ieinteresētību pienākumu veikšanā un snieguma pilnveidošanā;
- 8.8. veicina profesionālo zināšanu pēctecību, jaunu nodarbināto ievadīšanu darbā un viņu attīstību;
- 8.9. kritiku par nodarbinātā darbu izsaka individuāli, to pamatojot. Izsakot pozitīvu novērtējumu komandas darbam, uzsver sadarbības nozīmi kopīgu mērķu sasniegšanā;
- 8.10. pastāvīgi pilnveido Aģentūras iekšējās kontroles sistēmu, darba vidi un darba procesus tā, lai mazinātu iespējamus pārkāpumus un celtu Aģentūras darba efektivitāti;
- 8.11. regulāri izvērtē darbību, nodarbināto iesaisti un klientu apmierinātību, lai pastāvīgi uzlabotu Aģentūras darbu.

IV. Atklātība saziņā ar lobētājiem

9. Saziņā ar lobētāju nodarbinātais ievēro atklātības, vienlīdzības un godprātības principu.
10. Visiem ieinteresētajiem lobētājiem nodrošina vienlīdzīgas iespējas saņemt informāciju un sazināties ar Aģentūru un tās nodarbinātajiem.
11. Nodarbinātais informē tiešo vadītāju vai Aģentūras direktoru par paredzamo tikšanos ar lobētāju, kā arī dara zināmu informāciju, kas saņemta no lobētāja.
12. Aģentūra nodrošina atklātību gan saziņā ar lobētājiem, gan arī sniedzot informāciju par lobētājiem, ar kuriem notikusi saziņa, – kādu personu intereses viņi pārstāv, viņu izteiktajiem priekšlikumiem un kādā veidā tie ņemti vērā.
13. Ja lēmuma izstrādē vai pieņemšanā ir ņemts vērā lobētāja priekšlikums, to norāda ar šo lēmumu saistītajā dokumentā (piemēram, anotācijā, izziņā, pavadvēstulē) un, ja iespējams, nodrošina tā publisku pieejamību.

V. Rīcība ārpus amata vai darba pienākumu pildīšanas

14. Ar amata vai darba pienākumiem nesaistītas darbības (piemēram, papildu darbs, studijas, dalība biedrībā) nodarbinātais veic tā, lai tas netraucētu amata vai darba pienākumu veikšanai.
15. Ārpus amata vai darba pienākumu pildīšanas nodarbinātais rīkojas tā, lai nemazinātu Aģentūras reputāciju un uzticēšanos tai.
16. Nodarbinātais arī kā privātpersona izturas godprātīgi, ievērojot likumos un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības.
17. Nodarbinātais neatsaucas uz savu amatu vai darbavietu, lai īstenotu savas intereses ar amata vai darba pienākumu pildīšanu nesaistītās situācijās un tādējādi gūtu kādas priekšrocības.
18. Paužot viedokli ārpus amata vai darba pienākumu pildīšanas, tai skaitā sociālajos tīklos, nodarbinātais tiecas sniegt pārbaudītu informāciju par Aģentūru un izteikties cieņpilni, veicinot izpratni par Aģentūras lomu un darbu.

VI. Profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipu izvērtēšana

19. Aģentūras direktors ar rīkojumu izveido Aģentūras ētikas komisiju, kuras mērķis ir veicināt un nostiprināt ētikas normas atbilstoši Aģentūras funkcijām, izskatīt sūdzības par nodarbināto Ētikas kodeksa noteikto normu pārkāpumiem un ieteikt iespējamo risinājumu.
20. Ētikas komisijas savas kompetences ietvaros nodrošina konsultēšanu par ētiskas rīcības jautājumiem, kā arī izskata iesniegumus par nodarbināto ētikas normu pārkāpumiem. Aģentūras ētikas komisijas locekļi ir uzticības personas ētikas jautājumos.
21. Ētikas komisija darbojas saskaņā ar ētikas komisijas nolikumu.
22. Ētikas komisijas lēmumiem ir ieteikuma raksturs.
23. Pastāvot šaubām par Ētikas kodeksa piemērošanu un, ja nodarbinātajam rodas neskaidrības par ētiskas rīcības jautājumiem, nodarbinātais radušos situāciju pārrunā ar tiešo vadītāju, Aģentūras direktoru, uzticības personu ētikas jautājumos vai ētikas komisiju.

24. Ja nodarbinātajam vai citai personai ir pamats uzskatīt, ka kāda nodarbinātā rīcība neatbilst Ētikas kodeksa normām, par to informē Aģentūras direktoru, nodarbinātā tiešo vadītāju, uzticības personu ētikas jautājumos vai ētikas komisiju.

25. Ja nodarbinātā rīcība ir pretrunā ar Ētikas kodeksa noteiktajām normām un tajā ir disciplinārpārkāpuma pazīmes, pret nodarbināto ierosināma disciplinārlieta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

VII. Noslēguma jautājumi

26. Atzīt par spēku zaudējušiem valsts aģentūras „Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra” 2015. gada 4. marta kārtību Nr. 1-58/4 „Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras Ētikas kodekss”.

27. Ētikas kodekss saskaņā ar Izglītības un zinātnes ministrijas 2011. gada 9. augusta iekšējo noteikumu Nr. 39 “Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošo tiešās pārvaldes iestāžu iekšējo normatīvo aktu saskaņošanas kārtība” 8.9.apakšpunktu nav jāiesniedz saskaņošanai Izglītības un zinātnes ministrijā.

Direktore

Līga Lejiņa

Aprāns 67356258